

Выходитъ во Львовѣ ще Вторника, Четверга и Суботы (кромѣ русскихъ санть) о 5-й год поп. Литер додатокъ „Буклієка наїзамамъ, поїстокъ“ выходить по 2 печат аркштъ кожного 15-го и послѣднаго для каждого мѣсяца. Редакція „Адміністрації подъ Ч. 44“ улиці Галицка. Рукописи звертаються лиши на попереднє застереженіе. Оголошення приймаються по цѣнѣ 6 кр. бѣль однога строчки печатной, въ рубль. „Надбсланіе“ по 20 кр. а. в. Реклама неопечатаніи вѣлької бѣль порта. Представу и кінераты приймаються: У Львовѣ Адміністрації „Дѣла“. У Вѣднѣ Нахаменстайн & Vogler, Wallischgasse 10; M. Dukes, Kiesewegasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 а; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Нахаменстайн & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижѣ Agence Навас. Въ Рое-сія Редакція „Кіевскіхъ Старинъ“ въ Кіевѣ, поштові уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зана въ Одесѣ Дерибасовская ул., д. Радзі 9.

ДѢЛО

Не легковажно нынѣшии хвилѣ!

I.

Хто зъ нашихъ видющихъ людей, що слѣдить за ходомъ дѣлъ въ нашому краю въ колькохъ остатныхъ лѣтахъ, не бачить одного явища, дія насть безконечно важного, бо не змѣрио грбзного, — польской т. зв. „оргапісн-они ргас-ы“ середъ нашого, русского народу?! Хто зъ видющихъ нашихъ людей не бачить, якъ Поляки съ судорожнымъ поспѣхомъ стараются статися панами всѣхъ можливыхъ найбрзинороднѣйшихъ впливовъ на рускій народъ, интелектуальныхъ и матеріальныхъ?! Хто не бачить, якъ они стараются сцентрализувати всякий роботы въ своихъ рукахъ, и хто нерозумѣє, на що то все задумане и до чого оно має бути?!

Мы нересвѣдченій, що кождый видуючій патріотъ рускій бачить то явище и важкій думы непокоятъ его голову. — „Що то буде? Якія мають бути средства противодѣлія зъ нашою стороною? Чи інтенсивність нашої працѣ органичної єсть въ силѣ поставити рѣнивагу въ форсѣ зъ якою вступає се редь нашъ народъ польска „organiczna rgas-ы“? Чи не потрѣбно намъ бѣлької консолидації, зачекненія ширшого круга впливовъ на свій народъ и дѣланія для свій народу?“ — Такій пытанія певно завдає собѣ нынѣ кождый видуючій патріотъ рускій — и певно, такъ якъ и мы, отповѣда на нихъ: такъ!

Супротивъ нынѣшиихъ змагань Поляковъ: зцентрализувати весь впливъ на нашъ народъ въ свій руцѣ, для звѣстныхъ цѣлій, — мы Русини, подъ загрозою утраты свій народного быту, не можемо оставати въ пасивності, ба навѣть въ дотеперѣшній status quo, — мы мусимо глядати средство сильнѣйшихъ, якъ уживали досі; працю свою для народу мусимо зробити інтенсивнѣйшо и поставить єї на ширшихъ основахъ. А до того мы потребуємо обновы, бѣлької консолидації и патріотичного пожертвовання. Время бо нынѣлюте, хвили важна!

Праця для народу ведеса у насть въ двоїкъ напрямѣ: для поднесена морально-духового та національного и для подвигненія матеріального народу.

Въ першомъ взглядѣ Поляки черезъ свои

видавництва та інституції, заснованій съ добрымъ выраховашемъ въ остатніхъ часахъ, стараются нашу працю поки-що бодай неутралізувати. До тон цѣли служить имъ щедро вивѣнована „Macierz Polska“ въ противставленію нашої „Просвѣтѣ“; служить имъ „Niedziela“ якъ антидотъ на нашу „Батьківщину“; служать имъ „Kołka rolnicze“ (беручи ихъ зъ сторона моральної задачи супротивъ народу) въ противставленію до нашихъ „читалень“, и т. п. Нынѣ, якъ кажемо, тії видавництва и інституції мають поки-що задачу неутралізування нашої працї просвѣтної для народу, — але що тая галузь „ргас-ы organicz-они“ на тоймъ не стане зъ перейде на становище агресивне, о тоймъ нема що сумніватися. Бачимо прецѣнь здоровїи и інтернати Змартвихстанцівъ и въ Доброполії Єзуїтівъ...

Въ другомъ взглядѣ, т. е. економичномъ, бачимо свій впливъ на народъ и дѣланіе свое для народу дуже, ажъ надто обмеженими! Всакі дотеперѣшній роботы нашї на тоймъ полі — съ виняткомъ „Народної Торговлї“, котра ведеса гарно и на котру покладаємо великій надії, та хиба ще „Общого рольн-кред. Заведенія“, котре зновъ партії Михалка несовѣтно довела до руин, — були або безъ пляну, або палітиви, або, въ загалѣ сказати, роботами „малого країна“... А по-ле до дѣланія лежало передъ Русинами широке, можна було робити, — бувъ хлѣбъ, та зубдѣвъ не було его вѣсти... А тымчасомъ Поляки опанували цѣлій нашъ край своимъ „Towarzystw-омъ gospodarsk-имъ“, субвенціонованимъ краємъ и державою; обмотали цѣлій край нашъ свѣтою „Związk-u towarzystw liczkowych“; теперъ стараются обмотати єго субвенціонованими „Kołka-mi rolnicz-ими“, котрі побочи моральної задачи мають и економичну; наконецъ сего вже року дѣдичъ польский завязують у Львовѣ „Towarzystwo oszczędności ziemskiej“ съ закладовыми капиталомъ 100.000 зр. готовкою и съ порукою на 500.000 зр., котре то товариство поставило въ свій програмѣ мжжъ іншимъ колонизацію галицкої Руси и Мазурами зъ захѣдної Галичини, Шлезії и Познанщины! А Банкъ краєвий, що концентрує капиталы зъ цѣлого краю въ своихъ рукахъ, замѣсть давати помочь тамъ, де си

найбльше треба, служить головно бѣлької власности, — а теперъ що до колонизації Руси Мазурами, іде рука въ руку съ заявуючими-ся новими товариствомъ...

Въ виду всего того мы чайже маємо повне право накликати сего дня: „Не легковажно нынѣшии хвилѣ!“

Въ справѣ „Народного Дому“
одержали мы ѡгъ п. Геровскаго, предсѣдателя

совѣта „Нар. Дому“, слѣдуючу допись:

Союзяло на §. 19. закона прас. прошу о помѣщеннії слѣдуючого спростованія въ Вашої газетѣ:

Въ ч. 20 „Дѣла“ помѣщена стаття г. Анатолія Вахнянина о історії санації Общого рольн-кред. Заведенія въ г. 1884, въ котрой находити отуго зъ заявленію Дра Добрянського въ комітетѣ санаційномъ, що Банкъ краєвий далъ пожичку, єсли Нар. Дому за ону поручать овочиимъ имѣніемъ, і сказано, що „наколи-бѣ“ на тоймъ санаційномъ комітетѣ бувъ згодився на предложеніе дра Добрянського, то легко могло статися, що краєвий Банкъ по першій незаплаченії ратѣ бувъ бы на Нар. Дѣмъ наложивъ скансестрѣ“ а дальше, що імено того Дирекції Заведенія стояла при своїмъ проектѣ, т. е. єсли Нар. Дѣмъ доконче поручивъ за пожичку въ кр. Банку, що въ той цѣлі скликано назѣть небавомъ заг. Зборы членовъ Нар. Дому и виступлено съ згаданимъ проектомъ, и що однако на шасть Руїи до заставу Нар. Дому не допущено“.

Якъ членъ тогдашніого Управл. Совѣта „Нар. Дому“ и теперешній его предсѣдатель въ вѣдомствіи того добра обзнакомленій єю ходомъ дѣлъ тогоже Нар. Дому считаю овею обязаніостюю єю взгляду на И. Т. Публаку — спросовать по-важнії факти яко не сходныи съ правдою: Рѣшевія санаційного комітета не имѣли и не могли имѣти вінкого відлігу на рѣшенія Управл. Совѣта Нар. Дому, и для того не грозила и не могла грозити вілакамъ опасностію отъ того, єслибы санаційный комітетъ на предложеніе дра Добрянського бувъ рѣшился. До заславу Нар. Дому въ Банку кр. на санацію Заведенія не было никогда предметомъ звѣщеній въ Управл. Совѣтѣ, для того не могло залисти и не западло віякое рѣшеніе въ тоймъ дѣлѣ въ Управл. Совѣтѣ и волѣдствіє того не могло быти предкладанымъ Общому Собранію. Въ концѣ есть то неправдою и лишь тенденційною інсінуацією, що въ тоймъ дѣлѣ было скликано Общое Собраніе членовъ Нар. Дому; бѣлько Собраніе членовъ союзяло въ дні 8 октября 1884 скликано было по рѣше-

Предплати на „Дѣло“ для Австрії: для Россіи:
на цѣлій рокъ . . . 12 зр. на цѣлій рокъ . . . 12 руб.;
на півн. року . . . 6 зр. на півн. року . . . 6 руб.;
на четверть року . . . 3 зр. на четверть року . . . 3 руб.;
съ дод. „Бібліотеки“: съ дод. „Бібліотеки“:
на цѣлій рокъ . . . 16 зр. на цѣлій рокъ . . . 16 руб.;
на півн. року . . . 8 зр. на півн. року . . . 8 руб.;
на четверть року . . . 4 зр. на четверть року . . . 4 руб.;
на саму додатокъ: на саму додатокъ:
на цѣлій рокъ . . . 1 зр. на цѣлій рокъ . . . 1 руб.;
на півн. року . . . 0.5 зр. на півн. року . . . 0.5 руб.;
Для Варшави, окрім Россії:
на цѣлій рокъ . . . 15 зр.;
на півн. року . . . 7.50 зр.;
на четверть року . . . 3.75 зр.;
съ дод. „Бібліотеки“: на саму додатокъ:
на цѣлій рокъ . . . 19 зр. на цѣлій рокъ . . . 6 зр.;
Поодиноке число коштуетъ 12 кр. а. в.

нію Управл. Совѣта запавшомъ єще въ дні 3 (15) Августа 1884, о чмѣкъ кождый изъ книги Протокола Засѣданій пер-свѣдчанію можеть, а затѣмъ єще тогда, коли комітетъ санаційний єще не дѣйствовалъ. На Общому Собранію було тое дѣло въ тайномъ Засѣданії лиши по той причинѣ трактованимъ, що отъ санаційного Комітета на-доспіло было письмо отъ згаданимъ проектомъ, котрого однако кромѣ г. Дра Добрянського якъ тогдашніого Директора Заведенія нико изъ членовъ не поперъ, а противъ котрого многіи члены рѣшительно заявили и котрый только для того упавъ.

Оғо Управляющаго Совета Інститута „Народный Домъ“. Предсѣдатель: Геровскій.

Надоблане намъ спростованье на статію проф. А. Вахнянина о „Історії санації Заведенія“ удалили мы авторови статіи и одержали єсть него слѣдуюче поясненіе:

„Я тѣшуся, що теперешній предсѣдатель „Нар. Дому“ простує мою статю о столько, що єївѣтъ, управляющій „Нар. Дому“ до 8 жовтня 1884 р., не скликавъ Зборъ въ той цѣлі, щобъ членамъ Збору предложить проектъ санації Заведенія черезъ пожичку въ кр. Банку, за котру „Нар. Дому“ мавъ-бы ручити свій майномъ. Наколи такъ було, то я єсь охотою бѣру назадъ тіє два слови: въ той цѣлі, бо сележигъ въ інтересѣ правди, а я не хотѣвъ бы нѣкому нѣчого інсінуувати. Охотно отже прїмаю до вѣдомості єе спростованіе. Але не мене тѣшить мене заявленіе предсѣдателя „Нар. Дому“, котримъ констатує, що якъ-разъ д-ръ Іванъ Добрянський бувъ тымъ чоловѣкомъ, що въ загальнихъ зборахъ членовъ „Нар. Дому“ по-правѣ проектъ пожички въ кр. Банку въ користь Заведенія съ порукою „Нар. Дому“. Симъ откровеннимъ и категоричнимъ заявленіемъ поперъ п. Геровскій оказане мною, що хтось другій, а не „народовѣ“ носивъ єь гадкою нашї народнї інітіїції за цѣлу власного безпеченостіва наражувати на небезпеченостіва. О то именно ішло. Только то менѣ не єюне, якъ єйтъ мѣгъ д-ръ Іванъ Добрянський подавати Заг. Зборамъ підъ нараду проектъ сей въ імени санаційного комітету, коли — о колько я, якъ членъ єго, знаю — до того санаційний комітетъ єго єївѣтъ не уповноваживъ. Оно и цѣліко було бы знать въ цѣлі воєстороннаго висвѣтлення воеи тогдашніої акції Дирекції Заведенія, хто на тоймъ письмѣ бувъ підписаны. По моїй гадцѣ мусѣвъ се буга якісь апокрифъ, бо не думаю, щобъ въ санаційномъ комітетѣ підъ

подѣлъ Польщѣ.

Доля Русиновъ подѣленыхъ межи дѣлъ великихъ держав, Россію и Австрію, була неоднаждова. Коли въ Россії народнї и языковї питомості того народу на рѣчъ велико рускої народності мало-помалу и систематично були придушуваніи и рускої самостїйності грозивъ упадокъ, то Русинамъ въ Австрії дозволено свободно розвивати євой языку и литературу въ часто та-жъ брали ихъ народнї змаганія въ охорону пе-редъ нападами Поляковъ.

V.

Літературний оглядъ.

Література починається въ XI. столѣтії, коли візантійська культура въ наслідокъ принятія христіанства въ Кіевѣ вже уdomашнила. Толькожъ не треба думати, щобъ згадана культура ма-ла благодатний впливъ на розрѣвъ домашньої літератури. Въ Царгородѣ стара клясична література була вже давно въ упадку. На єй мѣсце виступила толькожъ церковна література, літописно-історичне письменотво и рѣдъ ученої літератури въ видѣ хрестоматії та компендії наук-нихъ. Така ажъ надто одностороння література дѣяльність Візантіївъ не могла оживляти впливати на свіжу и молодечу природу въхіднихъ Славянъ. Надто що до двора князя Володимира Великого наїшовъ приступъ орієнタルний дворовий церемоніяль, черезъ що князь бувъ отдалений мовою хинськимъ муромъ єю своихъ

подданихъ. А коли єю руску бархію мажже виключно реірезентували Греки, то мажже домашнімъ духовенствомъ, єюмъ єднимъ провітнімъ елементомъ краю, мусѣвъ воякії самостїйні рухъ пратихнути; ще-же надто може тими провідниками тогдашніої провітнії а ма-сою народу мажже не було нѣякої стичності. А єю та зъ Візантії до Кієва перенесена культура церковного характеру була єще удѣлена че-резъ болгароку церковь, то духовнї писателі приняли церковний языку за языку письменній, подобно якъ у тихъ славянськихъ народовъ, що свою христіанську культуру принесли єгипету. І. пр. у Поляковъ, ученої дѣла спершу писало въ церковній латинській языку. Однакожъ латини супротивъ розвою польського языка непоказала небезпечною въ такомъ отечестві, въ якому церковно-славянський языку показавъ свою асоорбуючу силу супротивъ языку руского. Латинський языку не мѣгъ въ польській літературѣ довго займати пануюче становиско; живий народний языку мусѣвъ тамъ дѣйти разъ до єво-ихъ правъ, тымъ бѣлько, що латинський елементъ не має підїкіхъ сходнихъ точокъ єю славянськимъ. Иша доля судилася церковно-славянському языку, котрый єсть спорідненій єю языку рускому. Рускій бо писателі, гадаючи, що церковно-славянський языку єуть правыми и єдиними письменніми языкомъ, уникали уживати просто-народного языка до літературнихъ цѣлій. Такъ отже стаєлося, що церковно-славянський языку, приложеній до руского вислову, мавъ уважатиоц провітнімъ я-

РУСИНЫ

підъ взглядомъ етнографичній

проводомъ Виреоса. Сильвестра найшовся что-нибудь, который бы вживися такъ письмо подписать и авторизовать.

Дальше мушу заявили и то, что хотят въ познѣйшемъ словамъ пынѣшнаго предсѣдателя "Нар. Дому", что на засѣданіяхъ Совета вѣколя не было явной бесѣды о згаданіи санацийнѣмъ проектѣ съ ущербомъ майна "Нар. Дому", то мимо того проектъ такъ висѣлъ въ воздухѣ и по за особою д-ра Ив. Добрянскаго и була навѣтъ зѣрганизована клика, которая себѣ проектъ на Заг. Зборахъ хотѣла перенесеніе. Я приглашаю только, что на тыхъ же Зборахъ раздавано печатаніе отозву, подписану "Сѣдущими положеніемъ дѣла", въ которой положено членовъ "Крахомъ" вѣхъ институтій русскихъ, церквей и моральными пониженьемъ, наколи Заведенію не прѣдѣляется скорою помочею. А все же самъ фактъ, что проектъ д-ра Добрянскаго прїшовъ на порядокъ дневнаго Заг. Збору яко четверте внесеніе; что надъ нимъ рабжено на добѣрочномъ засѣданію, и что п. Мироновичъ, дѣдичъ зъ Обылиць, на пополненіе засѣданію отчитавъ о томъ проектѣ публично формальную резолюцію, — се все свѣдѣніе, что хотятъ не совѣтъ, а таки други люди думали о санации Заведенія коштомъ "Нар. Дому", тымъ больше, что резолюція, принятая Заг. Зборомъ "поручила Советови, чтобы належно размотрѣть сю справу, а по разсмотрѣнію скликать зновъ загальны зборы для еи мериторичнаго полагодженія". Тому объявови, что надъ проектомъ заставу "Нар. Дому" зѣбрани не перешли просто до порядку дневнаго, а поручили Советови разбирати его и ще разъ скликати Заг. Зборъ членовъ, якъ не дивуюся, бо знаю, что "Нар. Дому" бувъ тогдѣ своимъ капиталами дуже сильно заангажованны въ Заведенію (до 150.000 зр.), а "неевѣдущій дѣла" люде въ проектѣ д-ра Добрянскаго бачили туго рацио, что "Нар. Дому" отратить свои капиталы, коли не заангажуєтъ своимъ прочимъ майномъ, т. е. не заручитъ въ кр. Банку.

Достохъ. Редакція позволить менѣ при тѣмъ оправдати idée fixe "Нов. Проломъ", который, прочитавши мою статью, все ще стоять при своїмъ твердженію, будто я наглівъ до ликвидациіи Заведенія. Не я проектувавъ ликвидацио, а проектувавъ еи тѣснѣшій комитетъ санацийнѣмъ, который, проѣривши книги Заведенія и выслѣдивши позиціоновый дефіцитъ, самъ на познѣйшемъ засѣданію комитету санацийнаго вѣхъ проектъ ликвидацио. А въ складъ сего тѣснѣшаго комитету входили: Проеос. еп. Пелеш, судія Герасимовичъ, п. Диметъ, о. Сѣчинський и поо. Охримовичъ. То лише признаю, что якъ приходило до выбору межи ликвидацио, а заангажованіемъ фонду вдовично-сиротскаго до давнѣшнѣхъ 158.000 зр. ще на новыхъ 50.000 зр., — то я дуже сильно промовляю за ликвидацио якъ най-скоршо. Только на теперъ. Съ дальніми поясненіями можу служити кожного часу.

Анатоль Вахнинин.

ОТЗВА.

Товариство педагогичне руске, що заявлялось въ почутю доброй справы и вытичило себѣ важну до сповненія задачу, т. е. "подавати стравну и пожиточну поживу учачай-ся молодежи, доповнити выдаваными книжочками

зъмъ народу, который має свой власний языкъ окремий отъ церковно-славянскаго.

Того для народу незрозумілого письменного языка уживали спершу тільки церковній достойники, которые були родовитими Греками и съ народомъ не стояли въ іншій стычности, а пото-му писали свои творы церковнімъ языкомъ и тільки родимї Русини, который тымчасомъ добрали до високого церковного достоинства, якъ п. пр. Кіевскій митрополитъ Іларій. Еднайти звичайни чериць, которые оставали въ родинній отчизнѣ съ народомъ, уживали въ своихъ письмахъ тогдѣшнього чужого языка. На цвѣсть однакожъ не кождый письменникъ знавъ добре церковный языкъ и сїй обставинѣ треба доказувати, що въ творахъ XI—XV століття приходять форми слівъ и звороти взятіи зъ тогдѣшнього руского народного языка. Особливо въ творахъ тихъ писательствъ, що належали до мирскаго стану, знаходамо сліди народного языка.

Важну ролю отограє въ тогдѣшнѣмъ культурѣ житію Русинівъ монастырь пещерскій въ Кіевѣ, збудований пустынножителемъ Теодосіємъ. Тутъ скучилася вся література дѣяльнѣсть, и отъ тогого часу той монастырь ставъ розоадникомъ культури.

(Дальше буде.)

науку школину, боронити правъ руского языка, розібнавати духовній потреби и недостатки подъ взглядомъ науки и выхованія и старати-ся ихъ заспокоити — розпочало свое важне и трудне дѣло скудными и слабыми средствами такъ матеріальними якъ и моральними. Треба великої вѣтви и одушевленія народною справою, щоби вытревати на становищіи и вести дальне дѣло вбela вытиченой задачѣ.

Не бракне вправдѣ мужнѣтъ, що живо подѣляють съ товариствомъ свою задачу; що одушевляются тими самими мыслами и тымъ самимъ патріотичнимъ чувствомъ. Они то по-писувалися въ члены товариства и присылають бльше-менше правильно свои членській вкладки. Тымъ, думають они, що вже сповнили свою задачу, а проче все оставляютъ на Провидѣнніе Боже и на центральний Выдѣлъ педагогичнаго товариства.

Такъ однакожъ не далеко вайдемо. Дѣло такъ важне и такъ многосторонне не дається сповнити безъ взаимного співвѣдання всѣхъ членовъ.

Товариство есть организмъ, отъ мовъ-бы организмъ тѣла людскаго. Хотѣши, щоби той организмъ живъ, дѣлавъ и плоды выдававъ, треба, щоби сила жизненна одушевила всѣ члены и щоби була жива звязь и спільне дѣланье межи членами и центральнымъ Выдѣломъ товариства. Тогдѣ товариство скрѣпиться, зможеся и що-разъ красще буде розвиватися на пожи-ткъ и честь нашого народу.

Въ чѣмъ-же лежить та жива звязь и то спільне дѣланье членовъ съ Выдѣломъ центральнымъ, — поспытає може неодинъ членъ товариства, що бажає широ причинитися до добра товариства.

Огновѣдаємо на се питанье отверто, и просимо, щоби циркъ наші члены пшли доброхотно за тими радами.

1. Просимо, щоби члены вкладки членській правильно присылали, бо безъ гроша не можна авѣтъ книжокъ друкувати, анѣ іншакого дѣла предприняти.

2. Щоби циркъ члены старалися при-дати для товариства другихъ членовъ, такъ щоби наше товариство обгорнуло всѣ верстывы нашої рускої спільности. Могли-бы приступити до нашого товариства священики, тільки наші коренній подвалини интелигенціи и обывательства; могли-бы приступити лѣкарѣ, урядники, антикарѣ, учитель, газди сельські, ремесники и бльшій посѣдателъ... Принуки треба, а много дається зробити! Тогдѣ могло бы товариство сказати: есъмо представителями цѣлого галицко-русского народу, есъмо органомъ его духовныхъ стремлень и бажань.

3. Щоби члены товариства купували у насъ книжочки, выдаваніи товариствомъ, и ихъ въ що-разъ ширшихъ кругахъ ширили... Именно дѣломъ симъ занялися повинній сельскій учитель; книжочки наші одобреній краевою Радою школину и отповѣдній для молодежи школини и старши. Даєть Богъ, що отъ новихъ Зборовъ будемо могли розсып-лати даромъ наші книжочки кождому членови, що правильно присылає вкладки членській.

4. Щоби члены зносилися письменно съ центральнымъ Выдѣломъ: а) присылали матеріали до Выдавництва книжочекъ товариства, б) удѣляли своїхъ увагъ дѣтично поправы книжокъ школинихъ або плину науки и т. п. в) щоби наше завѣдомляли, де заходить въ школиництвъ якъ потреба або якъ неправильность, которую належить усунуть або направити.

5. Интелигентній члены повинні вплывати, щоби читальнѣ вписувалися въ члены товариства, якъ сабврдній духовно товариству педагогичному, — и они будуть одержувати книжочки їхъ товариства.

6. Щоби члены товариства численно явилися на Загальний Зборы товариства съ обдуманими практичними и пожиточными внес-ніями.

Польске педагогичне товариство розрослося красиво, якъ іке великанське дерево, и обгортає своїми галузями не лише західну але и всѣдну частину нашого краю. Оно має свои капиталы, свою часопись, и видає книжки не лише для народу, але и науковъ... Не бракне и такихъ Русинівъ учительствъ, що туди горнутся, щоби хочь макогднъ полізати або окружину яку скопити въ той трапезы... Коли дональ, хочь своихъ, але бѣднѣшихъ и слабо-сильнихъ, яко маю горнися участниковъ...

Але въ Бозѣ надїя и въ нашій невычертаній народній силѣ. Шо пусте, — отпаде, але въ здорового пнн народного розвиненіи жи-

ть, красще и ядрениїше отъ пожиченого и придобаси намъ силы, красы, чести и славы!

У Львовѣ, дні 9 л. марта 1886.

Отъ центрального Выдѣлу руского педагогичнаго товариства.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(На засѣданію палаты пановъ) дні 11 с. м. бѣослано законъ о збільшенні парку поїздового на земельніяхъ державнихъ до комісії земельнії и пріято безъ дискусії акты относячіи до справы съ державою Конго. Затвердено оттакъ угоду съ Сіамомъ и цѣсарськое розпорядженіе о увѣленію запомоги для потерпѣвшихъ отъ повенія жителівъ Галичини. По залагодженю ще колькохъ справъ, приступлено до справоудань петиційнихъ.

(За комісії парламентарніхъ). Комісія бюджетова палати поспѣло, принять безъ дискусії законъ фінансовий и справоудань референта Матуша. По змѣнахъ поробленыхъ черезъ комісію въ бюджетѣ вишивовъ недоборт на рокъ 1886 въ висотѣ 8½, мил. зр. и єсть отже о 41% меншій якъ въ 1885 р. Дефіцитъ звичайний на 1886 р. вразъ стъ збільшеними видаткамъ спільними висоцить на 1886 р. 26 мил. зр. Зъ справоуданія виходитъ, що недоборт въ послѣдніхъ двохъ лѣтахъ значно уменшившися. Недоборт має покритио зъ активівъ каси задаткової и зъ готовки въ касахъ.

(За клубовъ парламентарніхъ). Клубъ въ мецкій постановивъ въ певній мѣрѣ виступити противъ внесенія Шаршида, а то для того, бо внесеніе здається єму ще за богато згѣдливе. Онъ жадає, щоби жадень органъ державный не урядувавъ въ іншої іншої мовѣ, якъ лише іншої мовѣ и хоче лише на то згодитися, щоби въ поодинокихъ случаяхъ бувъ доданий до іншої мовѣ тексту отповѣдній перевѣдь. Въ той дій постановивъ клубъ предложить свое заявленіе при першому читанію сего внесенія. — Клубъ польскій постановивъ голосувати за вітальню Шаршида до окремої комісії. Бефдникомъ въ сїй справѣ назначений кн. Юр. Чарторыйскій.

(Розпорядженіе министерства вѣйни). Министерство вѣйни доглянуло, що въ декотрьхъ корпусахъ військовихъ обявляється стремленье до перевоженія тактичніхъ назъ регуляміну вправъ військовихъ и термінології регуляміну службового на языку уживаный въ полкахъ и до уживанія таїхъ перевоженіхъ назъ въ часѣ служби. Зъ сїї причини поручило министерство вѣйни всѣмъ коменданмъ корпусовъ, аби они пильно на то глядѣли, щоби такихъ перевоженіхъ назъ не уживаво въ війську и щоби жовнѣрѣ въ школахъ військовихъ вже на столько вуучувалися языка службового, якъ сего вимагає регулямінь службового и інструкція для школъ військовихъ. — N. fr. Presse, которая перша се розпорядженіе подала, каже, що оно єсть характеристичнѣмъ дополненіемъ того, що въ своїмъ часѣ оказалось військо країни оборони на засѣданію делегацій, коли то доказувавт, що проявлялось въ декотрьхъ корпусахъ військовихъ стремленье, щоби языки іншої мовѣ въ війську наставити на військо.

(По поводу заведенія загального ополчення) збрадалася у Вѣднії громада людей, котрій нараджувалися въ якій способъ можна-бы попирати загальне ополченіе, а заразомъ и подати помочь родинамъ ополченцівъ на случай покликання. Заразъ по санкціонованію закона має утворитися комітетъ, котрій сею справою докладнѣше займеть. У Вѣднії має повстали центральний комітетъ, въ кождій часті мѣста будуть заведеній окремі комітети.

(Бар. Кауфмбарсъ) військовий аташе при вѣднѣській амбасадѣ російской, вернувшись зъ Петербурга и привезъ, якъ доносять "Nag. Listy" письмо до цѣсаря Франца Іосифа єсть важнѣмъ заявленіемъ отъ царя Александра III. Мисія тая має передовѣмъ значеніе мирнѣ и можна па певно сказати, що мирнѣ и дружнѣ относнини мѣжъ обома монархами позбстанутъ незмѣнній.

Заграницній Державы.

На Балканѣ запанову чимъ разъ більше спокой. Зъ Софії доносять, що правительство розпустило всѣхъ резервистовъ болгарской армії. Заразъ по замѣнѣ ратифікації мира має правительство болгарске — якъ доносять "Budap. Cog." — перве поробити отповѣдній кроки, щоби завага съ Сербією на ново отвісній дипломатичній, бо переговоры въ справѣ залагодженія непорашеныхъ пытань, якъ и само остаточне и формальне заключеніе мира може ще довго протягнутисѧ, а недостача отвісній могла-бы дати знову причину до якихъ непорозумінь.

Вже давнѣйше доносили мы, що правительство болгарске устанило на границѣ Румелії и Турсеччини овагъ має бути днемъ торкостіннії противъ звичаю, якъ доноє въ Франції про-вася. — Въ Франції палата вимагає, що предложити палатѣ знову виборами противъ 112 внесенія, на потрібності правління такожъ и кабінетъ, що палата дала право вигнати претендентовъ тогдѣ, коли буде потреба. На послѣдній приналі палата знову виборами противъ 112 внесенія, на потрібності правління такожъ и бачності правительства и здатності надъ цѣлою справою до порядку дії. Мимо того радакамъ не хотять покинутіи гадки и постановили теперъ тую справу пшій способъ порушити. Пас. Пишонъ, обертъ газ. "Justice", видаючий Клеменсомъ, пояснює, що предложити палатѣ знову виборами окрему анкету, котрія засуджується заслідженіемъ, въ якій способъ можна-бы дати агітацію монархичніхъ претендентівъ. Правительство Франції видало розпорядженіе пасля, котрого другій діні великої землі вимогає, що палата знову виборами противъ звичаю, якъ доноє въ Франції про-вася. — Въ Франції палата вимагає, що засуджується заслідженіемъ, въ якій способъ можна-бы дати агітацію монархичніхъ претендентівъ. Правительство Франції видало розпорядженіе пасля, котрого другій діні великої землі вимогає, що палата знову виборами противъ звичаю, якъ доноє въ Франції про-вася. — Аналістъ Франції вимагає, що засуджується заслідженіемъ, въ якій способъ можна-бы дати агітацію монархичніхъ претендентівъ. Правительство Франції видало розпорядженіе пасля, котрого другій діні великої землі вимогає, що палата знову виборами противъ звичаю, якъ доноє въ Франції про-вася. — Аналістъ Франції вимагає, що засуджується заслі

шель мусіла утікати. Ходить тепер поголоска, що она вразь съ другими анархистами приготовує великий митингъ на день 18 с. м. Щобъ разъ зробити конецъ агитаціямъ анархистичнимъ постановкою правителства занятья енергично справою поліїшено быту париского пролетаріату, чи се однакожъ такъ скоро удастся, можна сумніватися, коли зважимо, що въ самбъ Паризії проживає більше якъ 125.735 людей потребуючихъ ковче скорі помочи. — Ворохобія въ Тонкіні зачиняє знову отжигати. Урядові телеграми доносять, що ворохобники напали въ одній із сіл на французску вояску і забили десять жовнірівъ і одного капитана.

Італія. Въ італійському парламентѣ отогралася недавно цѣкава сцена. Під часъ дебатъ надъ бюджетомъ виступивъ именно Кріоні противъ тендершної політики правителства і старався виказати, що дѣлливостъ Депретиса стала пынай для Італії з причинъ его похитливости і нерѣшимості просто шкодливо. Коли въ 1877 р. вибухла війна російско-турецкої предложили будь державы італійському правителству пытаю, яким компензацией оно домагається. Італія могла була тоги домагатися, щобъ не роблено жаднихъ змінъ, котрі-бы загрозили могутності Італії въ області Адріатікого моря за єї неко-ристи. Лиши нерѣшимостъ Депретиса тому виновата, що інакше стаєлося. На то скажуть прези-дентъ министрівъ Депретисъ: Маєте документы, то прошу ихъ отчитати. — Кріоні: Заразъ. (Въ палатѣ настало велике зворушенье). — Депретисъ: Поважаний і. Кріоні, прошу виступити сюмъ спокой, памятайте на интересы краю. — Кріоні: Ваше бажанье есть менѣ при-казомъ, я морчу. (Въ салі настало ще більше зворушенье.) — На внесеніе Депретиса отложено дебатъ до слідуючого дня і прави-тельство побідило, але побѣда та рівнілася майже пораженю, бо парламентъ ухваливъ буджетъ лише більшотою 15 голосівъ. Судьба тендершного кабінету італійского висить отже лише на волоску. Причиною сего єсть зъ однієї оторови неповодженіе італійской політики заграницю, а бѣгакъ і партії вражда і споры; централізмъ і прідентістіи стараються всікими способами подкопати тендершне правителство і викори-стують въ той цѣлі вояку случайності. Особливо остро виступає прідентъ, партія, що отродженіе Італії видить лише въ революції, а для котрої монархізмъ є перешкодою до сего. Въ неповодженії Італії більшість є оно да недо-біченого великого дѣла національного і ширить свою ідею въ масѣ народу, де такожъ и находить пожеланій отгомонъ. Кабінетъ Депретиса видить добре се небезпечнество і тому треба припини-ти, що біль на мѣсце Мачінії покликавъ гр. Робінзона. Зъ разу притихло було невдоволеніе, коли давній посолъ у Відні обнявъ політику заграницю; все оподівалося, що біль буде енер-гичнѣ поступати і бодай що небудь узьмася для Італії, тепер однакожъ і біль не може за-спокоїти жадань народу, а ситуація виродилася тепер въ Італії така, що леда слабий вѣтеръ зможе не толькі вдмухнути тендершне правителство, але інавть викликати революцію і загро-зити династії.

Іспанія. Дня 9 с. м. здѣстали декретомъ королевою розязаній кортесы; нові выбори роз-писані на цвітень, а парламентъ збереже на засѣданії въ маю. Такъ закінчилася въ Іспанії та-дивній отголоски, які до сихъ не практикувались въ жадній європейській державѣ. Огь часу смерти короля Альфонса, именно управляло Іспанію ли-беральне министерство въ спільні съ демократич-нимъ союзомъ, а въ парламентѣ опіралося оно на консервативну більшоть; коли додамо до сего що, що въ Іспанії обнігла регенцію чужихъ ки-нгинъ а наслідство престола не було ще зовсімъ управилене, то надзвичайне положеніе краю стає намъ зовсімъ зрозуміле. Якій буде результатъ выборівъ, легко отгадати, бо виборы проводять кождочасне правителство і укладається вже въ гори съ партіями. Межи предложеніями пра-вителства, які мають бути внесеній передъ по-лову палату, находиться такожъ і предложеніе о зас-веденію судовъ присяжнихъ въ Іспанії.

НОВИНКИ.

Загальний збори членівъ товариства ім. Шевченка відбудутся віт неділю 28 л. марта о год. 4 по пол. въ комітатѣ „Рускої Бессї”, (ул. Скарбківська, ч. 2), на котрій Видѣль запрошує симъ Вл. членівъ.

Видавництво „Бібліотеки музикальної“, розумі-ючи належно свою задачу, задумало видати Зборникъ пепечатанихъ ще доси нігде народныхъ пісень, гармонизованихъ на чотири, три, два, або в одинъ голосъ, съ аком-панемтъмъ фортецію або і безъ него. Будучи того пересвідчено, що нема красою пісні падь нашу народну, а чуючи недостачу такого Зборника, постановило Видавництво не лишати сен-сіправи на бойці, а забратись до неї о сколько зможе найскоріше. Для того і откликався по перше до нашихъ П. Г. композиторівъ ѿ просіюю, щобъ зволили Видавництву присягати якъ най-скоріше подобні матеріали, якъ і до всіхъ, хто має-бъ засівши народныхъ пісень, щобъ зволили присягати якъ найскоріше на руки Видавництва, зъ боки они будуть отдані нашихъ найбішшими композиторами до гармони-зовання. Видавництво сподівається, що відозва-на буде безуспішною, і що якъ наші компози-тори, такъ і наші лиця, посішать въ надом-ланьемъ своихъ матеріалівъ на руки Видав-ництва „Бібліотеки музикальної“ у Львовѣ,

улиця Скарбківська Н-ръ 2, I поверхъ. Часть, коли-бъ сеї Зборникъ має вийти, об'ємъ его і предплата будуть вскорѣ оголошено. Всѣ прочі рускі часописи просимо о повтореніе сен-голоси.

— *Ота Видавництво „Бібліотеки музикальної“ у Львовѣ.*

— Виборы до Рады позѣтовъ въ Богородчанахъ зъ групами селянськими випали въ корінь Русинівъ. Вибрано 5 священиківъ і 7 селянъ. Зъ першихъ заїдали вже въ Радѣ три, зъ селянъ такожъ три. Поляки розпоряджали до 40 голосами, Русини мали надъ 80. О. Левъ Вагошинський одержавъ 126 голосівъ, о. Заклинський 112, о. Пачовський, Андруховичъ і Смольницький ѡтъ 70—80 рускіхъ голосьовъ. Зъ селянъ вибрано п. Бараша і др.

— Рускій читальній. Дня 14 л. лютого открыто читальній въ Цуциловѣ пов. надвібринського при участі тамошніхъ селянъ і моглихъ гостей численною прибувшихъ зъ Станіславова. П. Л. Заклинський державъ при сїй случаю дуже гарній отчітъ про военія і просвіту дѣльності гетьмана П. Конашевича Сагайдачного.

— Въ селі Ожидовѣ, повѣті золочівського вибрано 21 л. лютого загальний збори тамошній читальній.

Читальній винеслася въ члены рускіхъ товариствъ просвітніхъ і постановила закупити дея-кі книжки гошодарські.

— Зъ причини намѣреніи ліцензії селянськихъ груп таївъ Банкомъ русикальнимъ ѡтвѣтію Видѣль краєвый не толькі до Рады позѣтовъ, якъ се мы вже въ 20 ч. нашою часописю доносила, але такожъ черезъ Консисторію і до священиківъ, щобъ они заохочували селянъ закупувати такі грунти і не давали въ той способъ переходити селянськимъ грунтамъ въ чужі руки. Львівський митрополітій Ординаріятъ виславъ отже зъ своєю сто-рони припорученіе до руского духовенства, що бъ ово військими силами старалося вилівати на селянъ і недопускати въ той спосіб чужихъ спекулянтівъ до нашихъ сель.

— Школы ремесничії въ Галичинѣ. Межи міністремъ просвіти а галицькимъ Видѣломъ кр. розпочалися переговоры въ справѣ заведенія въ Галичинѣ колькохъ школъ ремесничихъ низшої категорії. Видѣль кр. заявивъ, що готовъ въ сїй цѣлі дати зъ фонду краевихъ запомогу въ сумѣ 50.000 зп.

— Зъ Золочівського пишуть намъ: При конці с. р. вибруло въ Золочевѣ карна розправа передъ трибуналомъ апеляційнимъ проти комісарія ц. к. намѣстництва Франца зъ Львова о скорбі чести честного і поважного гошодара і війта Гр. Ивахова, зъ §. 496. з. к. Судъ позѣтовъ въ Олеську засудивъ бутъ п. Франца за то переступленье, а трибуналъ апеляційний засудь засудъ і увільнивъ его, і то на той під-ставій, що урядникъ въ урядованію, оскорбліючі словно сторону, не може допустити оскорбі чести зъ §. 496. з. к., і що може ає єї вибѣ-дати толькі въ дозорѣ дисциплінарій. Наші юристи повинні бы бути єї вибѣ-дати въ одній часті будь-лі повалилася на вівтарь стели.

— Страшна ніч. Дня 9 л. с. м. засуджено въ Тернополі за скрutoвітіємъ И. Шмагля, И. Мельника і В. Тимчишиня на смерть, а сильника ихъ Семена Гураша на 15 лѣтъ вязницѣ. Злочинцѣ та напали въ ночі на 29 л. серпня мин. року на коршу въ Глубокій коло Товстого, положену при гостиниці, що веде зъ Язловця до Товстого і въмordували семеро людей, родину арендара Роллера, а лише двоє дѣтей, (12- і 9-лѣтна дѣв-чини) спасли передъ смертю тымъ, що похвалилися підъ сїянини. Они то видѣли все, що робили ті розбійники въ корші і въ суді ихъ опонали. Були то самі молодики въ сѹїдніхъ сель. Василь Тимчишинъ, кухарь зъ Дрогичівки, має 30 лѣтъ; Семен Гураш, швецъ зъ Дрогичівки, 24 лѣтъ; Семен Гураш, швецъ зъ Копилівки 31 лѣтъ, Иванъ Шмігель, заробникъ зъ Половець, має 22 роки. — Засуджена на кару смерті займалися вже єтъ довшого часу меншими рабунками, а жінка Мельника була єї мужемъ въ звізі і хотіла ратувати єго передъ судомъ черезъ кривоприєднану.

— Видѣль товариства ремесничії „Зоря“ складає сімъ сердечну подяку всімъ В. Добродіямъ, котрій по поводу вечерки съ танціями, даної въ користь тоги-же товариства, призначили щедрими датками, іменно: Его Екск. д-ру Ник. Зильбаківичу, маршалку краевому (5 зп); Виреосу, митроц. д-ру Сильвестру Сембратовичу (2 зп); Вир. кр. Величку (1 зп); Вир. кр. Фаїєвичу (1 зп), і пр. — Вас. Найдбриній, Еміл. Бѣретцій.

— Дари для бѣднихъ учениківъ русикій гимназії. Всі. с. Соневицкій зъ Волківця 10 зп.; о. Сви-тунъ, сотрудникъ зъ Сущівки, колишній ученикъ гимназії русикій, 1 зп; ізъ складки на вечерку въ память Т. Шевченка, устроеної учениками русикій гимназії для 6 л. марта о. р. 11 зп. — За ті дари складає Дарекція прилюдно щару по-данку. — Вас. Пильницкій.

— Складки на жідівъ въ Палестину. Наші галицькі жідівські катаги висылають що року жертві въ австрійськіхъ жідівъ, проживаючихъ въ Єрусалимѣ. Жертві та виносять до 41.000 зп. роно. На тую цѣль зложили мн. року гоштъ на ве-сій у П. о. Авдіївського въ Мостищахъ кольканад-ція зп. (д-ті гроші — намъ не звістно). Тепер зновъ для 25 л. лютого на ве-сій у Воч. о. Третіка въ Угриновѣ середній зложили на теже Домъ Народный добровольній датки, на руки Вл. п. Б. Кирчову і п-и Олги Павлюків-ю, со. Авдіївського, Кобришівського і Концевича по 50 кр.; Павлюкъ, Андруховичъ, Залескій, Чолганъ по 25 кр.; Шкурганъ 20 кр.; Глібовиць 21 кр.; Раковський 10 кр.; п- д-р Ол. Огоновський і Мар. Левицький по 50 кр.; Коритовський і Даванський, п. к. поручникъ, по 1 зп.; Адамъ Міллер 25 кр.; пашт: Головаць, Авдіївська і Ольга Авдіївська по 50 кр.; Концевичъ 25 кр.; Олесь 20 кр.; Ольга Павлюкъ 50 кр. і Елеонора Глібовиць 30 кр., — разомъ 9 зп. 51 кр. Суму туло і одержавъ въ раза зложити на фонду Народного Дому въ позѣтовъ кафедральній іменемъ св. Миколая. — Дары для бѣднихъ учениківъ русикій гимназії для 6 л. марта о. р. 11 зп. — За ті дари складає Дарекція прилюдно щару по-данку.

— Бузини не сподівалися, що у насъ є така люті зими, а не маючи із газетнихъ із телеграфіч-нихъ вѣстей, залетіли въ повѣтъ Люблинський на звакій имъ стави, покриті ще ледомъ. Зму-шений голодомъ, марні і худі, підготували до дво-рідича і тамъ добрали їду і телу кватири. Сиротки птахи (а єто ихъ б) такожъ освоювали, що приотувають до миски ѿ поданою отравою, юнь-бы якъ домашній птаць.

— На „Рускій Співаникъ“ прислали: Вл. п. И. Задорожний, п-в. зъ Козовки, 60 кр.; П. Сохатій, учит. зъ Лішнева, 60 кр.; о. Зах. Підлященій, зъ Монастирської 60 кр.; о. Ал. Желехівський зъ Лубна 60 кр.; И. Хриз. Син-кевичъ зъ Тустановичъ 1:50, И. Д. Дідухъ, п-в. зъ Угішкова, 60 кр.; о. Стеф. Кишикъ зъ Оцавки 60 кр.; о. Стеф. Лесюкъ зъ Білого Каменя 1:20 зп; И. Ваню зъ Білого Каменя 1:20 зп; Т. Білоусъ зъ

Бохнѣ 60 кр.; о. Д. Неостайко зъ Серафіонець 60 кр.; о. Ив. Киріянъ зъ Шумиць 60 кр.; о. Волод. Барановський зъ Мужилова 60 кр.; о. Ант. Зубрицький 1:20 зп; АЛЕКСАНДР. Печерський зъ Коломиї 60 кр.; Вас. Чередарчукъ, учит. 60 кр.; о. Н. Кумановський зъ Німшина 60 кр.; о. Іоаннъ Студзинський зъ Кипяки 60 кр.; Прокопъ Боднаръ зъ Котузова 60 кр.; Левъ Герасимовичъ зъ Збаражу 1 зп. (другий разъ).

— Стіпеній. Намѣстництво оголошує конкурсъ на дії стіпенії им. о. Петра Медицького по 105 зп. роно, призначений для учениківъ гимназії гр.-кат. обряду. Першість мають ученики, що походять зъ родини фундатора і роджени въ той часі краю, котрі належали давніше до околу Чортківського. Стіпеній та будуть числитися вже ѿ 1885/6 року шк. Подання треба вносити черезъ шкільний дирекції до намѣстництва передъ 15 цвітнемъ о. р.

— Зъ упавшого Земайду кредитового і заставничого у Львовѣ доносять намъ, що речинець до викупна застава възвищений найдальше до д. 30 марта 1886. Години урядові 9—12 рано, въ будинку театральному.

— На стрыжівъ Підгіррю панує тепер мѣжъ селянами загальна пужда. По причинѣ, що збръ обіння минувшого лѣта бувъ дуже слабий, вже тепер нема чимъ товару докоріти а єї дуже дороге. Худоба такожъ сильно упала въ цвітѣ, що пари воловъ платито нинѣ 40—20 зп. дешевше якъ въ осені.

— На шляху державномъ земзицѣ, Стапиславовѣ. Бучачъ, усунена вже перерва і для 13 с. м. рухъ позѣдовъ знову приверено. На шляху Бучачъ-Гусятинъ буде рухъ приверненій імовѣрно доперва дні 14 с. м.

— Приватисти і приватистки, котрі хотять съ кінцемъ сего шк. року складати пошту звѣрости въ учительських

